

कार्यकारी सारांश

रेती उत्खननाच्या पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखड्याचा मसुदा

जिल्हा अमरावती, महाराष्ट्र राज्य

(अमरावती जिल्ह्यातील प्रस्तावित ३३ रेती घाटांच्या पर्यावरणीय
जनसुनावणीकरिता)

प्रकल्प प्रवर्तक

जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय, अमरावती

पर्यावरण सल्लागार

एन्हायरो टेक्नो कंसल्ट प्रायव्हेट लिमिटेड
६८, महाकाली नगर -२
मानेवाडा चौकाजवळ,
नागपूर ४४००२४.

ऑगस्ट २०२४

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

१.० प्रस्तावना

मा. जिल्हाधिकारी अमरावती यांनी रेती/वाळू निर्गमीतीचे धोरण दि. १६.०२.२०२४ अनुसार ३३ रेती घाट उत्खननासाठी प्रस्तावित केलेले असून जिल्हा खनिकर्म अधिकारी अमरावती यांना विविध अनुमती घेणेकरिता प्रकल्प प्रवर्तक म्हणून नेमलेले आहे.

सदर ३३ रेती घाट तालुकास्तरावर मा. तहसीलदार यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या व भुवैद्यन्यानिक, म. प्र.नि.म.यांचे प्रतिनिधी, जलसंधारण विभागाचे प्रतिनिधी असलेल्या तालुका तांत्रिक समिती द्वारे ओपन कास्ट पद्धतीने घेमेले, पावडे यांच्या साहाय्याने उत्खनन करण्याचे प्रस्तावित केलेले आहे.

पर्यावरण अनुमतीसाठी प्रस्तावित ३३ रेती घाटांची यादी खालील प्रमाणे आहे.

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन प्रोजेक्ट

प्रस्तावित ३३ रेती घाटांची यादी खालील प्रमाणे आहे.

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण अवस्थापन योजना

१०	द्रयांपुर	घडा	घडा	चंद्रभागा	३,४,५,७४८ To ७७५	१०००	१०	०.४५	१.००	२६७०	७०६६	६९५	२८	७	२००	६९५	२	११२६५०
१८	द्रयांपुर	चादडे	स्टैंस्पूर मोर्चडा	चंद्रभागा	३,५,६,६,८,७५०	५०८०	१०	०.४५	१.००	२६७७	२०७७	४४०	२८	८	२४०	४४०	२	१३८०००
१९	द्रयांपुर	करतहेडा	करतहेडा	पुर्णा	३८ To ४०, ४१ To ५२, ५४	५९०	३०	०.४	१.४७	२५९७	२५९७	९८९६	२८	१०	९८	९८९६	२	२११५६००
२०	द्रयांपुर	रामतोर्धे	रामतोर्धे	पुर्णा	४६,४६९, ४८३, ४८४, ४८६, ४८७, ४९५, ५४३, ५४४, ५४५	६५०	२५	०.४	१.६३	२८७७	२८७७	४०७७	२८	११	१३०	४०७७	२	१४३४८५०
२१	द्रयांपुर	वडरा	वडरा	पुर्णा	१३,१४,३७५	१०००	१०	०.६	१.००	२७२०	७०६१	१४९०	२८	७	२००	१४९०	२	१०३४०००
२२	द्रयांपुर	जहानपूर दीधी	वडरा	पुर्णा	१८,१९,२२,२५,२५	१०००	१०	०.५	१.००	२७२०	७०६६	१४२०	२८	७	२००	१४२०	२	१६०५५००
२३	द्रयांपुर	बैवला खु	घडा	चंद्रभागा	१,८९,१०	१०००	१०	०.४	१.००	१०६७	१०६७	१२०७	२८	७	२००	१२०७	२	११५९३५०
२४	अचलपुर	खेंरी - दोनोडा	खेंरी आणो दोनोडा	सपन	Khairi १५०,१६२,१६४,१६५, Benoda २२ To २४, ४९ To ६१,६६ To ६०, ८८ To ८७	४९२	२०	०.४	१.०२	१८०९	१८०९	२३०६	२८	७	१०२.४	२३०६	२	२४४६६००
२५	अचलपुर	सावळापूर-खानापूर	सावळापूर	पुर्णा	Savilapur - ३२ to ३६, ३८, ३९,४१ to ४४, ४९,५०,५३, Khanapur ९८	६००	२०	०.४	१.२०	२७२०	२७२०	१४६०	२८	८	१२०	१४६०	२	१४४५०००
२६	अचलपुर	हिवरा पुर्णा-येलकी पुर्णा	हिवरा पुर्णा आणी येलकी पुर्णा	पुर्णा	Hiwra Purna-१५,१८,२०,२२,२२,४८, Yelaki Purna - २६४ to २८०, २९३,२८०,२८१, २८४ to २८६	५१३	२०	०.४	१.०३	१८९३	१८९३	१२८७	२८	७	१०२.६	१२८७	२	१४४६५५०
२७	चांदूर बाजार	तकणी पुर्णा	तकणी पुर्णा	पुर्णा	१०	५७७	२९	०.५	१.००	१०३०	१०३०	१०४०	२८	७	१५.४	१०७४	२	२२८२५०
२८	चांदूर बाजार	हिरू पुर्णा	हिरू पुर्णा	पुर्णा	४९,४२,४३,४३,४५,४५,५६,५७	५००	२९	०.५	१.०५	१८५५	१८५५	१५२६	२८	७	१००	१५२६	२	२६३५५०
२९	चांदूर बाजार	टाकरखेडा	टाकरखेडा	पुर्णा	१,१३,११,४७,२९,५२२	५६२	१८	०.५	१.०७	१८८७	१८८७	१४७४	२८	७	११२.४	१४७४	२	१६५५४००
३०	वरुड	वंडली	वंडली	वर्धा	३० To ३७,३७ To ३७,३२४	८००	२८	१	१.१६	६१२६	६१२६	३०८५	२८	१४	१४०	३०८५	२	३४४४५०
३१	वरुड	पवनी (स)	पवनी (स)	वर्धा	१२६,१३४, To १४८,१४६, १५०, १५१, १५२, १५४	८८०	२५	१	१.२०	४२४०	४२४०	२४७९	२८	१६	१६४	२४७९	२	२६४३५०
३२	वरुड	देऊतवाडा	देऊतवाडा	वर्धा	१६ To १००, ११६, १११ To १२३, १३६ To १४४, १४६ To १५०	८२०	१८	१	१.४८	५२९६	५२९६	११५७	२८	२०	१६४	११५७	२	२२५०३५०
३३	वरुड	वर्धा	वर्धा	वर्धा	२४७ To २४५	१०००	२५	१	२.५०	८८३४	८८३४	२४८०	२८	३४	२००	२४८०	२	२४१५००

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

- रेतीघाटांसाठी प्राप्त आवश्यक अनुमती/परवानग्या व गोषवारा.

प्रकल्प प्रवर्तक	जिल्हा खनिकर्म अधिकारी अमरावती.
प्रकल्प स्थिती	नवीन, प्रस्तावित रेती घाट
उत्खनन करावयाचे खनिज	रेती/वाळू (बांधकाम योग्य)
रेतीघाट प्रस्तावित करणारी समिती	मा. तहसीलदार यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमलेल्या व भुवैद्यन्यानिक, म.प्र.नि.म. यांचे प्रतिनिधी, जलसंधारण विभागाचे प्रतिनिधी असलेल्या तालुका तांत्रिक समिती
ग्रामपंचायत ना हरकत	ग्रामपंचायतींकडून वाळू निर्गमीतीच्या धोरणानुसार प्राप्त
उत्खननाकरिता ठरवून दिलेला कालावधी	दि. १० जुन ते ३० सप्टेंबर पर्यंतचा मानसून कालावधी वगळता जास्तीत जास्त १ वर्ष. जोडपत्र नुसार दि. १० जुन ते ३० सप्टेंबर पर्यंतचा मानसून कालावधी वगळता वंडली, देऊतवाडा आणि वाघड दोन वर्षा करिता

- प्रस्तावित उत्खनन पद्धत :

रेती उत्खनन टोपले, पावडे द्वारे मजुरांकरवी करण्याचे प्रस्तावित आहे.

अ. मातीचे ढिगारा किंवा मातीचे उत्खनन करता येणार नाही.

ब. रेती उत्खनन टोपले, पावडे द्वारे मजुरांकरवी करण्याचे प्रस्तावित आहे.

क. उचललेली रेती ट्रॅक्टर द्वारे वाहण्याचे प्रस्तावित आहे.

ड. ट्रॅक्टर वगळता कोणतीही अवजड व यांत्रिक मशीनरी उपयोगात आणता येणार नाही.

इ. उत्खननाकरिता ठरवून दिलेला कालावधी हा दि. १० जुन ते ३० सप्टेंबर पर्यंतचा मानसून कालावधी वगळता जास्तीत जास्त १ वर्षाकरिता प्रस्तावित आहे.

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

• वायू प्रदूषण उपाय योजना

अ. क्र	प्रदूषणाचे स्रोत	अपेक्षित परिणाम	व्यवस्थापन योजना
१	ट्रान्सपोर्ट रोड/रेती वहन मार्ग	हवा गुणवत्ता /जमिन रास्ता मजबूती रस्त्याचा न्हास	<ul style="list-style-type: none"> वहन मार्गाचे मजबूती करण वहन मार्गाची देखभाल ट्रॅक्टर मध्ये मान्यताप्राप्त क्षमतेनुसार खनिज वहन उत्खनन कालावधी दरम्यान हवा दर्जा तपासणी
२	ट्रक/ट्रॅक्टर यांचे चलन	हवा दर्जा/गुणवत्ता	<ul style="list-style-type: none"> मान्यता प्राप्त क्षमते पेक्षा ट्रॅक्टर मध्ये खनिज न भरणे रेती वाहन करणाऱ्या ट्रॅक्टर ट्रॉलीज टरपोलिन ने वहन दरम्यान झाकणे. वाहनांना गती नियंत्रक बसविणे. रेती घाटावर रेती ट्रॅक्टर मध्ये भरताना इंजिन बंद ठेवणे.
३	रेती घाट व रेती घाट मार्ग	उत्खनन प्रक्रिया	<ul style="list-style-type: none"> रेतीघाट होलेज मार्गाची वारंवार दुरुस्ती व देखभाल कामगारांना डस्ट मास्क देणे. रेती उत्खनन व वहन दिवसाचं करणे
४	नदी किनाच्याचे व्यवस्थापन	नदी किनाच्याची झीज पूरे रेषा व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> नदी किनाच्यावर झाडे लावणे नदी किनार्याच्या उतारावर हिरवळ(ग्रास) लावणे

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

• व्यवसाय, आरोग्य व सेवा योजना

१	धूळ कन श्वसन विषयी व्यवसाय सुरक्षितता, आरोग्य व सेवा योजना	कामगारांची सुरक्षितता व उत्खनन	<ul style="list-style-type: none"> ● कामगारांसाठी पर्यावरण पूरक व सुरक्षित वातावरण तयार करणे. ● असे वातावरण व उपाययोजना अंमल बजावणीसाठी मान्यता प्राप्त निविदाधारक/ठेकेदार उपायोजना करेल. ● कामगारांना वैयक्तिक संरक्षण उपकरने प्रदान करण्याचे प्रस्तावित आहे. ● कामगारांना आवश्यक प्रशिक्षण देण्याचे प्रस्तावित आहे. ● प्रथोमपचार पेटी, पिण्या योग्य पाणी, तात्पुरत्या निवार्याची सोय करण्याचे प्रस्तावित
---	--	--------------------------------	---

● धनी प्रदूषण

- कामगारांना कांन बुचे देण्याचे प्रस्तावित आहे
- ट्रॅक्टर/ट्रक व्यतिरिक्त कोणत्याही धनी प्रदूषण करणाऱ्या मशीनरी प्रतिबंधित आहेत.
- ट्रॅक्टर चे एंजिने रेतीघाटावर रेती भरते वेळेस बंद ठेवण्यात येईल
- कामगारांची आरोग्य विषयक तपासणी करण्यात येईल.
- कामगारांना व अभ्यंगताना वैयक्तिक सरंक्षक उपकरणे देण्यात येईल.

अमरावती जिल्हा रेती धाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

•वाहतूक व्यवस्थापन

- खनिज वाहतूक करणारे वाहन फॉरेस्ट व महसूल विभागाकडे नोंदणीकृत करणे प्रस्तावित आहे.
- अशया सर्व वाहनाकडे प्रदूषण नियंत्रण प्रमाणपत्र असण्याचे बंधनकारक असेल.
- अशी सर्व वाहने धनी उत्सर्जन व धूळ/इतर उत्सर्जन संबंधी मानक द्वारे उच्च प्रतीच्या देखभाली खाली प्रमाणित असतील.
- असे सर्व वाहनचालक वाहतुकीसंबंधी नियमांचे पालन करण्यास बध्य असतील.
- अशया सर्व वाहनांची गती नियंत्रित केलेली असेल.
- क्षमतेपेक्षा जास्त खनिजाचे वाहन करता येणार नाही.
- खनिज वाहन करणाऱ्या वाहनांचे खनिज टरपोलिन ने झाकण्याचे प्रस्तावित आहे.
- इतर रेती ठेकेदारांसोबत समनव्यय साधून रेतीचे वाहन करण्याचे प्रस्तावित आहे जेणेकरून वाहतुकीचा खोळंबा होणार नाही.

•वृक्षारोपण योजना

- मान्सून दरम्यान (दि. १० जून ते ३० सप्टेंबर) नदी किनाऱ्यावर व वाहन मार्गावर झाडे लावण्याचे प्रस्तावित आहे.
- नीम, पिंपळ, करंज, गुलमोहर अशी स्थानिक झाडे लावण्याचे प्रस्तावित आहे.
- मान्य निविदाधारक/रेती ठेकेदार ह्या पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेचे टेबल करा. १ अनुसार दिलेल्या व्यवस्थापन अंदाजानुसार क्रियान्वयन करण्याचे प्रस्तावित आहे.

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

- मान्य निविदाधारक /रेती ठेकेदार सादर पर्यावरण व्यवस्थापन योजना क्रियान्वयनाचा अनुपालन अहवाल जिल्हा खनिकर्म अधिकारी, तसम तहसीलदार यांना सादर करेल.
- जिल्हा खनिकर्म अधिकारी/तसम तहसीलदार हा पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेच्या क्रियान्वयनाची वेळोवेळी खात्री करतील व मा. जिल्हा अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीला अहवाल वाळू निर्गमीती च्या धोरण मध्ये सुचविल्याप्रमाणे सादर करतील.

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना

जोडपत्रः

Sr. No	Name of Taluka	Name of Sand Ghat	Name of Village Panchayat	Name of River	Nearest Survey No.	Length in m	Width in m	Depth in m	Area in Hec.	Quantity in Brass	Blocked under non mining zone in Sq.m.	Scoopable Quantity in Brass	Duration of Excavation
1	Dharni	Mokha (Chichghat-Zirnyaghat)	Chichghat	Tapi	23 and 26	1000	15	0.5	1.50	2650	0	2650	1 year
2	Dharni	Ratnapur	Ratnapur	Tapi	14,16,36 and 37	820	20	0.6	1.64	3477	0	3477	1 year
3	Dharni	Sonabardi	Kharyatembhru	Tapi	18, 19 and 20	1000	25	0.5	2.50	4417	0	4417	1 year
4	Bhatkuli	Chakur	Kanfodi	Pedhi	144,147,1,11,12,13,14	800	20	0.5	1.60	2827	0	2827	1 year
5	Bhatkuli	Nanded Khu.	Nanded Khu.	Purna	2,3,4,5,139,140,141,137,1 38,142,159,160,161,162,1 63, 164,166,	1500	15	0.6	2.25	4770	3970	3929	1 year
6	Bhatkuli	Ganoja Devi	Ganoja Devi	Pedhi	107,105,100,85,80,83,87,8 6,85,84	1283	10	0.5	1.28	2267	0	2267	1 year
7	Bhatkuli	Dadhi	Dadhi	Pedhi	121,122,123,124,125,127, 128,103,104,105	1200	20	0.5	2.40	4240	0	4240	1 year
8	Bhatkuli	Bhatkuli	Bhatkuli Nagar Panchayat	Pedhi	243 to 251, 260,263,264,268 to 276,189,934,935,252,240, 239,236,235,233,232, 221 to 226	1200	15	0.5	1.80	3180	0	3180	1 year

અમારાવતી જિલ્લા રેટી ઘાટ પદ્ધતિરણ વ્યવસ્થા/પન યોજના

9	Bhatkuli	Kanfodi	Kanfodi	Pedhi	1,2,3,4,6,7,8,10,11,12,13,1 4,15,169,165	1200	15	0.6	1.80	3816	2250	3339	1 year
10	Daryapur	Nanded Bu.	Nanded Bu.	Purna	97,98,99,109, 110,111,112,140	1100	10	0.6	1.10	2332	1840	1942	1 year
11	Daryapur	Belora	Belora	Chandrabhaga	15,17,20,102,101,100	980	15	0.6	1.47	3117	0	3117	1 year
12	Daryapur	Chandola	Chandola	Purna	15,16,17,216,224,225,226	405	29	0.5	1.17	2075	0	2075	1 year
13	Daryapur	Lasur	Lasur	Purna	279,274,276,272,265, 286,287,267,266,261, 248,258,280,281, 285,284,273	340	30	1	1.02	3604	0	3604	1 year
14	Daryapur	Mhaispur Mocharda	Mhaispur Mocharda	Chandrabhaga	5,6,12,13,14,15,16,36,37	1120	10	0.7	1.12	2770	3198	1979	1 year
15	Daryapur	Khanpur Chiparda	Nalwada	Chandrabhaga	1,2,3,4,5,6,161,160,151,15 0	974	15	0.6	1.46	3098	0	3098	1 year
16	Daryapur	Bembla Bu	Bembla Bu	Chandrabhaga	2,4,5,8,9,262,263	800	13	0.5	1.04	1837	0	1837	1 year
17	Daryapur	Ghada	Ghada	Chandrabhaga	3,4,5,174 To 175	1000	10	0.75	1.00	2650	3335	1766	1 year
18	Daryapur	Chandai	Mhaispur Mocharda	Chandrabhaga	3,4,6,7,8,150	1080	10	0.7	1.08	2968	2400	2077	1 year
19	Daryapur	Karatkhed	Karatkhed	Purna	38 to 40, 49 to 52, 54	490	30	0.5	1.47	2597	0	2597	1 year
20	Daryapur	Ramtirth	Ramtirth	Purna	468,469,483,484,486, 487,495,543,544,545	650	25	0.5	1.63	2871	0	2897	1 year
21	Daryapur	Wadura	Wadura	Purna	13,14,315	1000	10	0.6	1.00	2120	1675	1765	1 year
22	Daryapur	Jahanpur Dighi	Wadura	Purna	18,19,22,24,25	1000	10	0.6	1.00	2120	1670	1766	1 year
23	Daryapur	Bembla Khu	Ghada	Chandrabhaga	1,8,9,10	1000	10	0.5	1.00	1767	0	1767	1 year
24	Achalpur	Khairi-Donoda	Khairi& Donoda	Sapan	Khairi 140,162,164,165, Benoda 22 To 27, 59 To 61,68 To 70, 78 To 83	512	20	0.5	1.02	1809	0	1809	1 year

અમરાવતી જિલ્હા રેટી ઘાટ પર્યાવરણ વ્યવસ્થાપન યોજના

25	Achalpur	Savlapur-Khanapur	Savlapur	Purna	Savlapur - 32 to 36, 38, 39, 41 to 44, 49, 50, 53, Khanapur 78	600	20	0.5	1.20	2120	0	2120	1 year
26	Achalpur	Hiwra Purna-Yelki Purna	Hiwra Purna & Yelki Purna	Purna	Hiwra Purna- 17, 18, 20, 28, 29, 48, Yelaki Purna - 264 to 270, 273, 280, 281, 284 to 286	513	20	0.5	1.03	1813	0	1813	1 year
27	Chandur Bazar	Talani Purna	Talani Purna	Purna	10	477	21	0.5	1.00	1770	0	1770	1 year
28	Chandur Bazar	Hirur Purna	Hirur Purna	Purna	41, 42, 43, 93, 94, 95, 96, 97	500	21	0.5	1.05	1855	0	1855	1 year
29	Chandur Bazar	Takarkheda	Takarkheda	Purna	1, 13, 11, 41, 21, 122	562	18	0.5	1.01	1787	0	1787	1 year
30	Warud	Wandli	Wandli	Wardha	308 To 310, 315 To 316, 324	700	28	1	1.96	6926	0	6926	2 year @3463 Brass
31	Warud	Pawni (s)	Pawni (s)	Wardha	126, 134, To 147, 146, 150, 171, 172, 174	480	25	1	1.20	4240	0	4240	1 year
32	Warud	Deutwada	Deutwada	Wardha	96 To 100, 116, 119 To 121, 136 To 144, 146 To 150	820	18	1	1.48	5216	0	5216	2 year @2608 Brass
33	Warud	Waghal	Waghal	Wardha	241 To 245	1000	25	1	2.50	8834	0	8834	2 year @ 4417 Brass

अमरावती जिल्हा रेती घाट पर्यावरण व्यवस्थापन योजना